

PRIJEDLOG

Uputstvo o izmjenama i dopunama Uputstva o postupka izvoza

Član 1.

U članu 4. stavu 1. tački c) riječi "podnošenjem carinske prijave u pisanom obliku" se brišu. Iza riječi "tehnikе" dodaje se riječ "elektronske".

Dodaje se nova tačka d) koji glasi:

„Iznimno, carinske prijave se podnose u pismenom obliku, ako iste nije moguće podnijeti korištenjem tehnikе elektronske obrade podataka.“

Obrazloženje

Prema postojećem rješenju iz člana 4. Uputstva o postupku izvoza, carinske prijave se podnose u pisanom obliku ili korištenjem tehnikе obrade podataka. U praksi preovladava podnošenje carinskih prijava u pisanom obliku, a takav način je prevaziđen i zastario, oduzima puno vremena, ali i sredstava, te ne dovodi do poboljšanja kvaliteta carinskih kontrola.

Uputstvom o postupku izvoza predviđena je mogućnost podnošenja carinskih prijava korištenjem tehnikе obrade podataka i taj sistem treba da se primjenjuje. Dodatni argument je što je u Upravi za indirektno oporezivanje BiH već 10-ak godina u upotrebi program ASYCUDA, putem kojeg se registruje uvoz i izvoz robe, što znači da postoje tehnički preduslovi za predloženo rješenje.

Prema informacijama kojima raspolažemo neki od izvoznika su na osnovu elektronskog razduženja dokazali da je roba izvezena. Ali, očigledno je da se o tome odlučuje u svakom pojedinačnom slučaju i da se sistem tehnikе obrade podataka ne koristi do kraja.

Također, postojeće rješenje je prevaziđeno u carinskim propisima zemalja Europske unije i zemalja u okruženju. Prilikom ulaska i izlaska robe u navedene zemlje, ista se evidentira samo elektronski, bez ovjeravanja dokumentacije ili izdavanja pismenih uvjerenja.

Kao dokaz navedenom mogu poslužiti i rješenja iz susjednih zemalja Republike Hrvatske i Srbije. **Prema Pravilniku o popunjavanju jedinstvene carinske deklaracije u Republici Hrvatskoj**, jedinstvena carinska deklaracija se podnosi elektroničkom razmjenom podataka.

Iznimno, jedinstvena carinska deklaracija se podnosi u pisanom obliku ako istu nije moguće podnijeti elektroničkom razmjenom podataka.

Navedeni pravilnik je u skladu sa Uredbom Komisije (EEZ) br. 2454/93 od 2. jula 1993. o utvrđivanju odredaba za provedbu Uredbe Vijeća (EEZ) br. 2913/92 o Carinskom zakoniku Zajednice.

U Republici Srbiji prema Uredbi o carinski dozvoljenom postupanju s robom („Službeni glasnik RS“, broj 93/10), izvozne deklaracije podnose se nadležnom carinskom organu korištenjem sistema elektronske obrade podataka.

Shodno navedenom, treba pristupiti usaglašavanju carinskih propisa u BiH sa carinskim propisima susjednih država i Europske unije.

Član 2.

Član 12. stav 2. se mijenja i glasi:

„Kada se carinska prijava podnosi korištenjem tehnike elektronske obrade podataka, popunjeni primjerak 3 EX 1 prijave carinski organ je dužan vratiti izvozniku na isti način. U slučaju iz člana 4. tačke d) ovog uputstva, carinski organ ovjereni primjerak 3 EX 1 prijave vraća deklarantu ili licu naznačenom u polju 50 te prijave.“

Stav 3. istog člana se briše.

Dodaje se novi stav 3. koji glasi:

„Kontrola: stvarnog istupa robe, poreza na dodatu vrijednost, drugih indirektnih poreza, ili primjene mjera trgovinske politike vršit će se uvidom u elektronsku bazu podataka.“

Objasnenje

Prema postojećem rješenju iz člana 12. Uputstva o postupku izvoza carinski službenik izlaznog carinskog ureda fizički istup robe iz carinskog područja BiH potvrđuje zabilješkom na poledini primjerka 3 EX 1 prijave. Ovjereni primjerak prijave vraća deklarantu ili licu naznačenom u prijavi, a ona se dalje dostavlja pošiljaocu ili izvozniku.

Pošiljaoc/izvoznik mora u evidenciji imati taj primjerak u fizičkom obliku, za potrebe kontrole stvarnog istupa robe, poreza na dodatu vrijednost ili drugih indirektnih poreza, te primjena mjera trgovinske politike.

Međutim, izvoznici imaju problem da dokažu da je roba napustila područje BiH, jer ne dođu u posjed primjerka 3 EX 1 prijave. Ona se vraća vozačima, koji u najvećem broju slučajeva nisu organizovani od strane izvoznika, strani su državljani, te pomenutu prijavu ne dostave izvozniku.

Čak i u slučajevima kada se primjerak prijave vrati deklarantu (špediteru) problem predstavlja činjenica da u velikom broju slučajeva mjesto špeditera i mjesto carinjenja nije isto. Vidljivo je da se radi o jednoj veoma komplikovanoj proceduri, gubitku vremena i nepotrebnom povećanju troškova špedicije i carine.

Postojeće rješenje je potpuno nepraktično i nepotrebno i dovodi do poteškoća prilikom dokazivanja izlaska robe sa područja BiH zbog čega su izvoznici izloženi plaćanju prekršajnih kazni i nemogućnosti povrata PDV-a, zbog čega se destimuliše izvoz i narušava vanjskotrgovinski bilans zemlje.

Na osnovu člana 41. Pravilnika o primjeni Zakona o PDV-u izvoznici se oslobađaju plaćanja PDV-a ako posjeduju izvoznu carinsku ispravu, odnosno ovjerenu kopiju izvozne carinske isprave o izvršenom izvozu dobara.

Na primjer, kompaniji čija isporuka vrijedi 2.500.000 €, a koja ne posjeduje izvozne carinske isprave bi se obračunalo PDV-a oko 430.000 € i plus zatezne kamate i plus kazne.

Inostrani kupci koji kupuju robu navode kako problem imaju jedino sa kompanijama iz BiH, što dovodi do smanjenja poslovanja, a shodno tome i do pada izvoza. U BiH se najveći izvoznici susreću sa ovim problemom. Kao primjer navest ćemo MS&WOOD, Prevent, Coca-Colu, koja je čak i platila kaznu zbog nečuvanja i neposjedovanja carinskih isprava. Izvoznike je nepohodno zaštititi, te im olakšati poslovanje, jer ne smijemo zanemariti činjenicu da oni čine nositelje razvoja države.

Također, postojeće rješenje je prevaziđeno i ne postoji u carinskim propisima drugih zemalja i Evropske unije.

U razgovoru sa carinskim organima Republike Srbije rečeno nam je da se izvozniku ukoliko iz bilo kojeg razloga ne posjeduje carinsku deklaraciju ista pribavlja i printa iz elektronske baze podataka, tako da izvoznik ne podliježe nikakvim sankcijama, kao što je to slučaj u BiH.

Niti u jednom od navedenih propisa ne postoji odredba kojom se obavezuje izvoznik da dokazuje da je roba istupila sa područja države.

Ne možemo a da se ne osvrnemo i na **Zakon o carinskoj politici BiH**, koji je objavljen 2015. godine, ali se ne primjenjuje jer nisu doneseni odgovarajući provedbeni propisi. U ovom zakonu predviđeno je poslovanje bez upotrebe papirologije koja je trenutno neophodna prilikom izvoza. Želimo ukazati na potrebu ubrzanja procesa donošenja provedbenih propisa kako bi pomenuti zakon što prije stupio na snagu i počeo da se primjenjuje, zbog niza olakšica i pojednostavljenja, te približavanju propisima Evropske unije.

Molimo vas da uzmete u obzir sve navedeno, jer je neophodna izmjena propisa kojima se reguliše postupak izvoza robe u BiH po uzoru na propise susjednih država. BiH teži ka ulasku u Evropsku uniju i shodno tome trebamo pristupiti usklađivanju propisa sa propisima EU, te kreiranju boljeg poslovnog ambijenta za poslodavce.

Napominjemo da se predloženim rješenjem neće ugroziti efikasnost rada carinskih organa. Čak se olakšava poslovanje i borba protiv zloupotrebe i nezakonitih postupanja na ovaj način može biti brža i još efikasnija.

Ukoliko prihvatite predloženo rješenje ukazujemo i na potrebu izmjene člana 41. Pravilnika o primjeni Zakona o PDV-u.